Rosenzweig Stern der Erlösung
II. 154 u. 155
"..Das ist das jedem natür- 1
lichen Gefühl Unheimli-
che und auch objektiv
Unheilbringende aller
Mystik, dass sie dem
Mystiker eine ... Tarn-
kappe wird. Seine Seele
öffnet sich Gott, aber
weil sie sich nur Gott
öffnet so ist sie aller
Welt unsichtbar und
ihr verschlossen. Das
[illegible]

Rosensweig 3

da sie sich nicht leugnen
lässt, so muss er recht 3
eigentlich sie ver-leugnen
es ist kein Zufall, sondern
ganz wesentlich für ihn
da sie nun einmal da ist,
behandelt, als ob sie nicht
wahrhaft existierte
kein Dasein hätte, kein
Schon-da-sein, er muss
sie behandeln als ob sie
nicht – geschaffen wäre
(denn Das ist ja ihr Da-
sein), als ob sie nicht ge-
te Schöpfung wäre
[illegible]
[illegible]

Rosenzweig 4

beansprucht; er darf nicht,
sondern er muss geradezu
sie behandeln, als wäre
sie vom Teufel geschaffen.
Oder da der Begriff „schaffen"
auf das bis Tun des Teufels
unanwendbar scheint, so
müsste man wohl sagen:
er muss sie behandeln
als wäre sie nicht geschaf-
fen, sondern wäre sie ihm
vom Augenblick zu Au-
genblick gerade für die
zufälligen Bedürfnisse
des Augenblicks von
ihm erst [illegible]
[illegible]

hingestellt. Dieses grund-
sätzliche Verhältniss 5
des reinen Mystikers zur
Welt ist ihm also, will
er anders ein reines Mys-
tikertum bewähren
und bewahren schlecht-
hin notwendig. Der
hochmütigen Verschlossen-
samkeit des Menschen muss
sich die Welt verschlies-
sen. Und der Mensch, der
sie sich schon öffnen
wollen wird stets [illegible]
in Gestalt lebendig
erhalten, in der Verschlossen-
heit [illegible]

6

יום ט"ז במרץ. שבת. יצאנו בזמן הקבוע.

הפעולה רגילה. הוצאתי ספריה לשיחה
מתוך ארונות. שבתי בשעה 6. הפעולה
די משעממת ועברה לה [illegible]
~~[illegible]~~ התפזרה בשקט. פגש אותי. אחרי
ארוחת הצהרים הרדמתי שנה. יום חם
ישבתי להתחמם בשמש חזק. בימים האלה
והיה עולה ביחוד לשבת בחלון כל היום.
[illegible] [illegible] את "היין" התשלומים [illegible]
[illegible] "הבית" בשמלות מוגזמות. [illegible]
מפני [illegible] [illegible] [illegible]. מאוד ומספר
ידעתי [illegible] באורו. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] שבתי הביתה [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של מר [illegible].
~~[illegible]~~ שעת [illegible] של [illegible]. [illegible]
התחיל לא נשמעה. [illegible] [illegible] של שלמה
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] יסדר.

הבעיה המפגעת שעמדה הגיטו הולנדי בטענה
חלק בזמנה. בהופעות הגבוהות מצאו חן. ואולם
בגין המים בבואתם של אורחים מהפלך
השבים ולא מצאו דבר ווסנר. — החלק
והשתפכות רוחות ואמן ושמר. נעדר אויר
לנשימה. ערב תודה לאל שהחיינו
וקיימנו עד הנה.

יום ה' יז בו. האספה הרגילה לזכרו של
שי"ע לא צלחה יפה. הקהל לא נדחק לבוא. גם
תלמידי בתי הספר. ההרצאה שערכה שעה
ומחצה הטילה שעמום; המוסיקה לא הצליחה.
~~הלל~~ תודה לאל שעבר היום בשלום. בספרות
העתיקים כסדרם. התחלתי לעסוק בשואת
הספרים הענינים. הצעירים מתענינים של הגנה
והודש. מחר נרפה. פרוסת שלום מקובנה —
ח"א בימי רווחה, אע"פ שהמשטר חמור.
ההרצאה בחוג הסופרים של שלמה וולף
על הרב השנים של הצבור הנוסף מפני
הגזרות והשתפכות. — חלפו בשלום. חק לחם
באמת ולפעמים המצב מחשבים. רפוי מרגישה זמה
[illegible] אמללות הגבוה של המרה.

עם השיחות: על גדרות ואין שמועות. מוסרים
מן הבולשת, שהוקמה לבדה ע"י הרוסים ובקרניק
השולטת בגטים. המתחננים: שקר הדבר.

יום ג' י"ט אב. אתמול לא נסיתי לרשום.
ואחרתי לשוב הביתה, מפני שבאי השם הקדוש
ובעיקר השבתה. השתתפו בלוויתי
ג' נכבדים, כנסת הרבנים, הנזיר שכלים
לו: שמונה גופי שרה, עם הרב הל המנוח
כבוד ז'. הוא צדיק ומרבה שירה.
נפלטה מפיו המימרה שהנאצים ישלחו
לפסקת, למכון חוץ המהדורה. תקוה שלא
יהיו פוסק בידם. ~~---~~ התלמידי
נספר היית ~~[illegible]~~ שתי הספריות הרבנית
של ~~[illegible]~~ פ"ט נשא ומצליון. הקודה
המחשבה זאת שבעודתה כנהוג. הילם
את הבויר דה, ויהודים רוצים לשפוך
זמר ותקיה. מי יספיר בידם? שאת
~~[illegible]~~ בעגלה. ואחרי ורוחה הלבה
ספרתי כשומת הספרים בספריה.

ילדים הרוויחו לשאול ספר מתוך
ארגז המחסן בגולה, הרשות בחסם
שלנו נדבנו הספר ונחפשו ילד
וחפשו אותו במוסר. לפני שעתיים,
ה' התחיל עבון די
הלכו הרב מגלגל ונחפשו בה די.
הרוימה נהבכי והמתעניינים! —
נעמדתי וראיתי, התחלתי לקרוא כמוהם
ולא נרגעו. לבסוף ואי אפשר היה,
מפני שהמנהל של הסולם היה
סגור. הרשמתי מהר ומהרו לעזרתי
והם באו לקבל התשובה. — שאלתי
ונעלה את המחסן, סבבוני ילדים
ושאלו: תני לנו ספר! בשמחה
נתתי ספר לכולם, הם ולעצמם
גרעינים! עד שבא השוטר וגרש אותם
— כי שבתה פנה של הנפשים. ומעלה
שבתי שבתו שבת ולו. — הלילה

לדוויג ושפרינצר. החברים: הסיפור
צריך להיות במבנה ממשי – הבסיס
לא יותר, ולכם שלא תגושו לכלל:
נמהרה וערבה לעסות ושבר
את הדין. – הדיון במכתבי פרטיים
של יד ביטוי מתו הין. הכתב ודומה
הרושם שכולם יכולים לבוא בטחון. הכתב
הייה ,,יצא" המנהל, דבריו של הפרטי
של העמים; הגיעה להרמין מוגבלים
ידע של הרבנין משפחות שלו ולגרמניה
הבריאה את ספרו של לי-בר
ס סולבייצ'יק, די ענין את דרכם ושבריק
בהלכה לחבריו. נראה ויש
ודבר שלא. – אחריו החודשים
ובאו דורבנ שלוה. בוא! בריות
החולים ובמשטרה ובדירות ותחבולות
גם בספרייה ובבית המשפט.

כנודע שמגיעות שלוש מכות חן
בעיני הספר — הבוקר בבית המלון
פרק השלושה: עיון וספר מלפני.

אם לא יבואו כל משברים הפתאומיים,
שלוי יעבור השבת. כנראה בבית
המלון בפגישתי כי: עבר מעמד המפגש
להיות את זמן הכבוד. מי את שמני
עטה ומצוינת מכל יום שיובאה. וזה
להתגשם את התקוות — שמעלות
על שמועות אחת השבועות: הכיון
שלום, מפלת הגויים, מהומה ומהפכה
פתאומיות נוראות. סימני מרגיעה
המתקרבים? מתי נבוא בזמן גדול?
ולא פתרונים. רק לי, ויהיה
לפתע את המגילה.

יום ד' כ' באי'. המשכתי לעבוד במגע.
שלחו לממשלה הגרמנית ספרים וחוברות
סוציאליסטיות בלשון הגרמנית. בוינה ידיחו
ירחונים בשביל שליחות הדפוס להוצ.לתן.
הצמיני מתרגם בשביל המשרד והמלצתי
למסור את תרגום הספר יהודי לבנ"ל
לליאו קרנשטיין. מתנדבים לפתור גם
שאלת המחנות בשביל הסופרים והאמנים
הרצויים ללחם. מסרתי קונספקט ההצעה
למשרד. — ריב בין העובדים שלנו במח
מושב הפלוגה של המחלקה הטכנית.
אב ושני בניו - למה חלוקת הם זוכים?
בית-ד מרגיש עצמו מקופח, אם בני משפחה
שלושה עובדים שלא מקבלים. והאב טוען:
שלושה עובדים שלא מקבלים את הכסף. נשמעו
חרפות וגדופים ואיומים - מתהלך
בגיטו. ויהודים: כאן כל אחד חי
לעצמו, כל פעולה מכרזת האוהב גם;
ומאחורי: הזהר, תפל בפח...

ב׳ 2

13

ומסכנים. והשלולי — און "הגרמניה" ~~[illegible]~~
ונסרים הדם רגשות "אנושיים חבריים"
לפני חדש ימים, כשהחיינו טיולים לחם
יד, ויפה עשה, ואני ראה — לא השגחנו
נפשם מאוד שאמרתי הנפשית נתונה
לו ונוכח בבי נעד, והתפלאתי ונגזלתי
את הוגה ופי ... והזכיר משהו
ומשהו לא בין הספרים והנידות
הנערמים ופושט יד ואחוזת —
פנימה, באה שמה הרירה וטעם,
אלהו מפני ~~שאלה~~ שאמתי ירעני ~~[illegible]~~ לא
לחסוך כשחבל מי נרו. אש
בעליה, והסף. הרוסים, שברים
בלי חולה. של מרונים לשבור
נר. פנימה דם רעבים.
אז שתגדה זהב [illegible] נעקם? ~~[illegible]~~

יום ב' כ"ו בו. זה כשבוע שלא
נפניתי לרשום את רשימותי, מתוך ~~[illegible]~~
שהימים האלה היו דחופים ומלאי שאלות
בוערות מרחוק, מקרוב ומן המדבר ובדומה
מהוירטואל [illegible] בלשכה [illegible] השבוע הבא.
היו [illegible] שנינים - חג השבועות, ובאמצע
מלחמה עד שיחה מתארגנות ושיבות ומסקנות.
השמועות הגיעו ממה שנעשה בגוש חי"ת
בעירות ב' וב"ו. נפלו עשרות מיהודי
כה' ~~[illegible]~~ חללים הי"ד. לשמע הדברים נפ-
דמו פנינו. הוספנו המאורע הרב שאנו
שנודע למספר חג שבועות נקבע תאריך
לסימן האבלות. נערך יום המספד במוצאי
החג ובו נשא [illegible] המספד העברית. —
הסידור החדש דורש עבודה נמרצה. צריך
כמה לגלות ביום לשבר, ואם שלחה
חבל לבטל מחר, ואם שפירושים נסי
ומשון. בפרט שזמן 400 ארגיה להוציא
את המטען. נקווה וזה יהיו חלומותיו.
בינתיים נאספים האזרחים, מספרים
שמועות משם [illegible], כפי נוסח הגדולים
אין שמוציאים [illegible] להרגה כמונו.
מודרק ~~[illegible]~~ רשמי [illegible] 400 אומרים בטוש

על ב׳ המשתתפים שנהרגו [illegible]. — הרבה
שמעתי מאת שצריך היה לשלם. מה לעשות?
כך יעלו הדברים על זכרוני. — והירונית
הגורל: קבלתי עלי לתרגם לגרמנית את ספרו
של פרופ׳ [illegible] "יודיש"! — [illegible] אני בתוך
[illegible] מחלה ז"ה עם ספריה. — היום שוב
מסבב את [illegible] המפנה. דמות גדולה של יהדות
ויהודים. ונראינו היום דהייטשה [illegible].
[illegible] בן. היום עבר בשלום. הרב ספירא
הגיע. את מאל הרבנה אצל המפקד. הנאום
אחרי נמרצה דרשו התקבלות של שאלת המיתק
למה אני סבורים שההבה תהיה אחרי מתן?
שהיום התחיל שלשה מחקלאים היהודים בגאוני
[illegible] שלהם: אם הם מרובים. — השני עתה
לפי עדות הספרים, [illegible], שהדם [illegible]
שעה ירכת הגאון מוילנה תלמוד עוד בהסליו!
בשבלו הגם צריכה להתעטם בר[illegible].
שאלות של נדבנות הגאון. הרבנן [illegible]
לו שם. הביאו בשבילנו לחם, וחתנו [illegible]
ומזון בדוחק. — ומחלה שדבקה בהצלחה — [illegible]
ב-10%. המשוררים מלאים עצה לחם. בשמנים [illegible].
שמחה ~~[illegible]~~ [illegible] של
הילדים שנמצאו לספר על התקוה [illegible]

זהו ומזכרתי של מזלטק. הפנס מרגיל
לגבי חן בעיני: הילדים סודקים סלות
בכתובות, הלם המדינה מחטפלך של
שדותיהם. וחוברכים של תורה וטבעיים,
שלוליות הגג ומאחרי הפנים, ושולי השבת
של עלות - הבית שבהן נהרות; בקול
המור בלילה שלא יתחברו דרך הסדק
בחלונית הרלונית. גם את המורים
מטכפים לארגון לב. הילדים המצובים
ומצאו נוול ונתון להם קבוספות
עולה. עיון החכרות והבתים בתוך
ירוים. בא זוכם מעיר הבירה,
ומשבעיני יושן מגוים.
ושם הי כח בו. ואחת בלילה נשמעו
קולות הבהלה. רעש עופות המתבת
על ירח. לא הכרנו. ונגאל אל הגזוזטרה.
הדבר. משלם שנראה ולא נשמר כלום -
לא נודע כלום. ואנו נשבו בגדים. שלכנו
ששמרו גם גזו גנזו. סבו מכאן

העם. מה תהי התגובה? אוימתי

~~[illegible]~~ תתפרסם? המספרים שם יהיו הפומביים

~~[illegible]~~ זה נולד אצל ספק. — נעלמים —

פוגשת את נכדי עד סוף [illegible] הגולה..

יום ז' ל' בו. ואתמול עוד מעט

כצה. פולשים אל. ועל. נחסרו ונתנו
לחתוך גורלם. בה הלבן, אדון חייהם, דף
את ידיהם ועלה שהן ידו עובדים ונשך:
פרמיבם נדלתב, נסים שאליות אני נותן לכם
מנוחה, תקבלו תעודות ולכו עבדו. — בהונגרי
בגיטו התנפל זרמני שכור על יהודי שיצא
המשמרה ולאחר עבודתו שבר את שיניו והרג
אותו — יצא והצילו מידי הרוצח. —
פעולתו של
הפקיד, זוהי דעת היהודים. —
עשויים בפולנים. היום ראינו ברחוב
עגלה של אלפים ~~אשר~~ נפש, אנשים ונשים
אשר ~~~ מרכושם והפילו ~~~ ומזוודותיהם
מצטרפות פניהם שלא מעט מעט, מתבונה אל בית הנתיבות
מחסור. — שם מנחם. — עבודה. — הדוקר
בגשם. — עבודת מזונים ממכירת
מסוף היום נמסר ~~ שורת המוצרה 10.
בטל מחוז אחד של, והמוצר ~~ בספר.
— אהובת חברת המשטרה. ונשארו שנים.
על המרכזים . של שמרו חיים הציונה ~~ מ~~

כ-2500 איש היום. – הדרשה הרבה
על התפילות – נשארתי בבית.

יום ה' לא ד'. היום הכריזו הרבנים
על יום תפלה, כמדומני בפעם הראשונה
שהרבנות מכריזים בפומבי את תפלה. ואני
חשבתי ~~ש...~~ שהם יהיו הראשונים לעורר את
העם לתשובה. נוכחתי שיהודים
יותר עמוקה וניסיונית משחשבתי. אמן
אני מחשבת התפלה. אין כוח אנושי להאמין
מעמד. כולנו שמחים ודל. התפלה ~~...~~
והתעוררות עזה להמון. נכנסתי 9,45,
מבהיל זה של שלש מאות ~~...~~ נפש,
נשים בין הגברים – אחד השמש – מנסה
לשמח את המצרת הנשים, ויש שאומנו
מבכיות. עדיו פרק [תהלים] ל"א, ז', ו' –
בקול בכיה עלה לפני העדה מאד
המצויינים ונקהל עמו ואמרו פסוק
אחרי פסוק. ... עינים נוזלות
דמעה. בסיום תפלות שמע

מתוך השמש הפנימי הא"ל — נשמתם.
כל אחד מאתנו בגלות אחרי רבותה
ששמעוני לא הפתעה — המשל מתוך
מתוכם. כתרומה הנדיר על דרך
המגיד שב"ד דברי כבושים.
משום שאחרי זמן מה עלה על הדוכן
לפני ארון הקדש יש צער (רב או
ח"מ) ומבטל את נאומו בפסוק
מן התוכחה — אחרי התקלות, שהיה
מסוגל לדבר דברי נחומים. אלא שהצרה
גרמה, ומוכרחים אנו לשמוע דברי
התוכחה. תחת אשר לא עבדת את
ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב
כל ועבדת את איביך אשר ישלחנו
ה' בך ברעב ובצמא ובעירם ובחסר
כל... המדרש מביא פסוק פרשה ועקב
לפני הקב"ה; הלא מביא זאת מין:
אמרו ... ונזכרתם לפני
ה' אלהיכם, לא כן — זכרה לעון את
מתנדביה. ונדבר על המדרש

3

וכך עומד דמות הרוצח (ובקר)

במדבר י"ט ... ונזכרתי, ס/: וקולם

שמחתם — והקדמתם. הביטו

את הנשמות: שלמה שבחה של ישראל.

~~בדרך הטבע~~ אם סוברים שהיה בדרך הטבע

רגע, צדיק לרבותינו שבחה בשל דין לתקן

של ישראל בשביל שיחזרו למוטב

מהר"ל והרעיונות.... הקהלה כביכול

ככה לגבות. נכנס לפני מטטרון של

העולם — אנכי נשמה במקומה ועוד לו

כביכול: הנה לי ותחנה לו להכנס אל

מקום שהוא לך נשמות להכנס ועברה.

מטטרון הוא שר העולם. ~~עם העולם~~

ישראל וכביכול חד הוא. את צרה

ליושבה — וחוזרת ושוב. צער העולם לו

סגי. • עלה להטיל מוסר לאנשים רבים

~~ורבים~~ ורבונים, ואבל אני לי אם

אויבי ואלי ואבלי לי אם לא

אויבי. • רבותי, אבינו מלכנו

חטאנו לפניך (בכיות). לאל

שמענו את מנחת השבת. פדיון
השבת בחגיגיות רבה את פדיון
יחזקאל החלוץ. והוא בן נמדר. בתשובה
ואנחנו: הבאנו תלמידנו המולה את
הולכים ולסבינו. צריך עזרה במילים
בעניה כתוב: ויראו מלכים
את מעשיהם דווקא, לא את תמונתם.
— מסעה שהביאו ע"י הדלות נפתח
פורסם. — כשהביצוע היה לא
יכולתי עמוד והלכתי בחולד. —
שמועות על שחרור האסורים מבית
הסהר העירוני. — בבית התמחוי
החדש שנפתח נשמעות דיבורות.
— מדברים לועזי בני המדונים
ומשפחותיהם. —

יום ג' ביוני. אתמול לא רשמתי
— עסוק הייתי בהכנות ההר צופה.
התחילה בשעה 10 ונגמרה ב 3 בבקר.
קשה להגיד היכן היה הדרך לעזרה

לסבולת. אכן יש מחסום לשיגעון מן
המאורעות. אבל מי יודע אם ומתי יגבר
ההגבלות. נחכה [illegible] ונראה. —
ביום ב' שעבר עבר הביתה
מר השומר ג'אלפיני. חשד שגנבה
אנה. ביום שבת באה מרתה ונתגלה
הדבר, כמה ברכות יגן על הזוג הזה,
אבל הוכרחה להחזיר 800.— ב[illegible]
בהביתה הקטנה שלה ספק במשפחה.
הוכרחתי לפטור בפניה, שכבה חה
יסורים. נתתי לה 50. שלחה להגיד
שיגיע לה יותר. הדיעה לתת בסך עניתי
[illegible] ניהולי ונתתי בסך 120. כנראה
תשלימה. השלח בדם. הבית לנו
סרתי לולך. — היום באה מרת
בולגה ומספרת על [illegible] סוניה. הבית
נמצא [illegible] עינים. — היום בבוקר
עברתי ~~[illegible]~~ על יד הבית אוטומוביל
[illegible] [illegible] [illegible] וג' חשבונים —
[illegible] [illegible] שלהם [illegible] [illegible]

נורות יהבם שלא חגי. אספתי הודעה
מכניסים את הגיטו. — אחד משלנו
הכניס תפילות. — ה. אדונים שלנו
את אבל. ועוד אזן חדש. שלח את
הבעל יומן אליעזר. אני ממלא את
התפקידים. נסעה מחר. אנו יוצאים
בחצי שמונה בשביל להתחיל בח' שלום
עד ג' אחה"צ. — שמועות שמחר
ישתחררו ל' יהודים מבית הסהר האחרון.
הבאתי היום פרחי לילך. — רבקה
אמאל דני את הלידה ליסור חוג
מדעי.

יום ה' ג' בו. יום דין גדול
בגיטו. כלו מבדה ומגוחך עד
כי מסוד בו. ויש נמתן ויסלד לפה.
ששה סוסים נפלו, ~~[illegible]~~ שלש
תלגות הוצאו להם ע"י היהודים

אל העמודות הופיע: ובמעמד הרב
מנדביקי – אומר בסוף השבת, ובו
יהודי קויר לפי המנהגות יפהפיים
לרווחת ויצו סחורה, ומה יהיו סוכר
שהדיבור על עליות ומה שבת הביתה
עד שעה מאוחרת. שמעתי בזמנו לשלמה
והנה בניית ההלכה שלו תשובות הזהב
היה השלם בבהירה במה הלכה בר חובות
לשאול. ונתבגייה עד רמב שאלו מספר
ושאלו ענפי ושיח: מה תשמעו?
הלא כעמהו באותו היום שלפני
השבוע גזל סטוקה ובכח מהזון.
משמרות בפליטים המתרגעו בגטו
זה וכבש [illegible] מאז לתת ולמכור
סוחר נתגלה: חבורת גנבים
ושהדברים [illegible] תפסה ברשתה הקטנה
ההבדל הוא שבמשפט הרוב נשחט (כשהוטל)
בבשרו [illegible] מכוסה בתבנית.
פריט מרשה, ומחרון לפני
השבוע היה לו זה כסף,

מסרו אותו למשטרה שלקחה מידו
את הכסף וכעת היה
לפי שהיה סרסור;
שאנו מוסרים לידו איש ישר ומהימן - יש
ערך זה שאמרות חז"ל הפכתם יעדי
והנה ורבו מן המתנדבים - אם
מכאן את בידו, אם למו אין
עמדותיהן ושאלותיהן. - לא זרכן
השעות, והמשך
הפרכות הגדולות
עניינן. תם להודות על פשום
והם היום בגי׳ ~~לשש~~ לשבירות
לרבות שעות בגון
שיהודים להיות מהמצה מין
היהודים העולם יהודים. ועניין
היהודים בין תורה - יד כל
העם והיה בו. השתררם היו
באו כל העם. ~~...~~ לפני הגולגל
לפוגל נשא המשך נשים: הגולה

הגיהוד ירדו ופססטל
נשארו ירדה עד 16000
עובדים מהוגנים ומבוימים.
כמולת, ואלה הפושעים ~~מולד~~ בעמק
היהודית דנה אותם שמעה טובלד
אזרחים בינה.
כנכנסנו, בינרים אחד
היו אחשה
המשמר. שעמד על
בהגונים וחן הגמגמים
הפרופסיונלים שבאוויר.
הספין בגובה לה מאד, אחד מהם
ההולנדים נפטלהו, והוא שעוטנים
על הטמאות להולמם בעיר.
בהולדמונית
דין שלפושע אחד את פסן
שעל כהוגן
לוים דמיהם של כמה
נפשות בישקל.
ענק. בגוירה ספנפל על כמד אחד
צל מאחד כסל נעלם נפסלהו, הלשין
על יפלצים. והמשתנצים ומסרו את
חברי המועצה ~~...~~ ואנשים מפליטי
ונלכד והרגלים ואוזנו הולכים
נפשי. בא לגיטו, נפסלהו
ולא ידעו מה עשמות לו. למסור

ויצאו לשדרות לא רחוק מפני [illegible]
שבו . הגשם היה לעיניהם גם לא
יכלו הללו להשתמש בו
שמש כושרן. ישב לא בבית הסהר.
ונשאו בהן ואני. נכשלו עלו
עליהם את עונשם במחנה
ולא יותר מחמשה רגעים ויותר
המעבר. רק ספרה נודה
שהדליקה מבעד בעשן המלונות.
חתוליות הולכו בחדר הסטליון.
במחלבות של המשרן לעבר.
ניכרו כן השברות ומנשי
המשטרה. [illegible] בשורה זו —
בשטיות — עומדים אנשים ונשים
מסתורים ובמעלות מתחנר בשביל
עוברים. הצהות את [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

29

שמעו ויראו ולא יבינו ?
אולי בימים טרופים אלה —
חיי אדם בזול, והמות אינו
מטיל אימה. הוא מטיל אך ברגש
מרורות — ובני אדם חומדים
למות את גורלם בהרגם
לטעום את טעם עינויהם ?
מי ~~[illegible]~~ רוצה לדעת את נפש
החי? הלא יודעים אנו שהגרמנים
היו ~~[illegible]~~ מעלות מחנה לבני
עמם. — הצעיר שהומת לא
היה עבריין הראשון. לפני
חדשיים חמשה או ששה הרגו
עבד יהודי ומת הנוצרי גזלו את
כספו ועצרוהו. והודיעו
שהתנהג גם מהם 20000 אלפים
(על זה עבירה האשה הנוכרית

לשולה) וברח מכאן. עד מקרים
שיהודים נאמנים ~~[illegible]~~ מגיטו מפני
שבקושי מפלט להם. והרוצחים
הללו נמלטו מובטחים מאומתו
שמא תמצא הרוג את נפשם.
מבעלה נתנה לדין לפני
משפט הגיטו ולמרות בכיותיה
וטענותיה שבעלה ישר ואישה
ולא יכול היה לגעת את האיש,
~~[illegible]~~ הועידו עדי שקר וכאן פסק
דין שחייבת האשה ושלם.
נשמדה האשה נולדה במרחק
ומוסר ... נפשו נגלה
הדבר ונמצאו את ההרוג
נקבר באדמה. ומי יודע
כמה שפיכת דמים ונבלות
יתגלו עוד.
בבשורה טובה לבית ישראל:

מעשה אחד היו במשמרת יוצאי
הגיטו. יוצאים למשמרות היו אלו
הגיל המתבגרים נתונים במצב זה.
למרות היות בנים לעמם הם.
ושהו מיתמים של אלה
נשכחים. ואלה שעליהם הוטלה
מטלה הגונה העשה להיות של
הצעם הידוע על המשמרות ברכתי:
יו ישמחכם אל יתאר מהתמונות
כצעת וללגיו שיזכו להיות
שומרי המושמות במושבות
ירדנו. —
ולאחינו הקטנים. בהם הנהג
של המדונים, תפסו את תפקידים. —
דבור מתוך תפקידו. הושיטו ידי למרבה.
מתוך צרכיים עם הוצונים וסדר
מתפעל את הדמדה. ותוספו
על הנשים, גם אלה שעובדים

עד עצמו במשרדי שלהם. יהודים
כורכבים ורעש. מקומות שצריך לדרך
בהמון כך בכה. חלקים ומפסל
מה כך [illegible]
ערבה.

פרטים על המגורש. נאומו של
המשפט: רצח בלווקה 78 אלפי, נשפטו
על; יהודים ישרים ועובדים חרוצים.
מי שיפשע יעמוד לפני בית דין
ויקבל את עונשו הראוי. אנו מקבלים
את ההוכחה לפועל.
(הן) הנשים שהלבישו את עצמם להיות
ההולמים [illegible]. האספה דחה. כל המשטרה
כשלושים איש השתתפו. שלא יהיו
מיש עצמו כחלון — שנים אין נמצאים
ההמשפט, ~~השופר~~ דחו. אחד מת בשמש
ויש טפל — כשלטים ערמנים היו.
בלמו לקללה.

יום ו' ג' בו. אגמון קיבוץ והלך
רבו שמחוץ על המשפט. ר' המק
אוספת בסיד המשקד. ועדת פרטית
על ההתבוררות לזכרון, הזמני)
מסתבכת והולכת. מעורבים
בו כ"ר הנשים. מעשה מרוחק
פלפל. — מהמשא מעלה ריחו של
המספק ומה ויותר לבם של ספקולנטים?
לא נזכרו דבר. —
היום נשתחררו ל"ז נשים מבית
הסוהר העירוני. — הנשים אורגנו טוב.
ההסתדרות הנשאלות שבינהן חשבו עזרו
להן. ומכתבים היו נפרדים, ילד בן כתבו.
שתי ילדות [illegible] שבו אותם מכפר
בין הזרמים ל' ורגים בבית
שומר היער. בספר זוכרים שני בחורים
ובחורה והספרים מגינים עליהם.
את הילדות לא יכלו יותר להסתגר
בשלח אותן המשפחה. בהן ערם

תמורות הנולדות שחלות בכפרים.
ובמיוחד עקב המלחמה.
היום באו הבחורים מחדשים -
נס התפנה מבולבל.

יום א' ז' בו. ואמנם היה יום
של זעזועים נפשיים. כמעט לא עזב
כאן ת"ל. אלא שנכנס ונראו הויותי
מסובבות ושמועות.
ושמחה הנפוצה מתגברת והולכת.
המושג הפולני והיהודי עלו מהרה ונחלתו
הצלחה - הכון עלה. מדבר מתוך הספרים
מה שנודע לי מלמעלה — נשמח לי שיש
הוד השלוה. ומשה חמת. יש לי — מה
שנפסס בגרמניה יותר לבוא המרושת
לפי פכרון יש לתת רב ברוכה מאוד
הנוסים. ונוה בורר מה שנודה
מהנושא ושם רשימות,
תערוכה, ושם נברכו את שפרנש

להם, והשוטר ילך לאבדון.
בשעת מגפה שיהיו לה
ספרים
מתכבים ונרשמת לו. מחשבותיו גם
שוב חבר שכלי ראשון חמור למות.
מה שנותר לעבריות ולוודאות - בזמן
של [illegible] ידוע בהם. של זה ידון
הקצר. —
העיר
רק ילכו. - נתתי לו
בפקדון עבדי נהלה המטה להתאר
לו אחרי שעבר שלוו ויומיים.
כמעלותיו אמר ות [illegible]
של פרסים שלנו. —
של [illegible]
תלמידים כפרים, הרוב
ספרו רומן.
שנים מחשבות מלחמות.
מחר צריך 3/[illegible] מחברת להמתין
בעבודה.

השמורה ע״פ צדקים: בני
[illegible] באם תוספרת על העיר
[illegible] את פניו השטן והיו
שולטים בעיר ימים ולילות.
אחרי שלבו הב׳ המיתו את
שוכבי הרחובות בגבר נוער.
אחרי כן הולבשה השמורה. ~~[illegible]~~
מאורע זה קרה
בחנוכה. — הדבר יתברר.
בשבוע שעבר דבר מאוד הביבק
וספק בשבועה. כמה אני אהבתי ואוהב
יש מהכון גלשבוע. מאד נספה הגל
את ונשבה שלל. יגיעה על מותו של
אתכם ומספר. התרגשתי עד מאוד
נפשו — של אני. במחשבותם שתכון
הדבר. אבל על הבית שאספתי!
במלבב רוח נסתר ומבולבל הלבבי
אל התפילה. הילד שאמרו. הבטחה
התגלגלה עד סיפורים על חוויות

ZENTRAL-STEINBARG-ARCHIV CERNĂUŢI

בימים טרופים אלו, אחד הימים
[illegible] בראשית [illegible] סתיו:
עמדתי [illegible] אחד עם עבודתי [illegible]
בחדר בימים שהיו לי [illegible]. כבר
~~[illegible]~~ סר פחד הגל. פתאום דפקו
הגרמנים: הלאה, ברח! נתעוררתי
במקום ובלי חופה נמלטתי — שלב
הייתי ~~[illegible]~~ מתחבא בתוך [illegible] גדר. כבר
בית הייתי שם ועובד עבודת
הבית. פתאום בעלה בשתים
בשלש שמעתי דפיקות הדלת
~~[illegible]~~ בדיר הזבל. חשבתי,
שבאו ~~[illegible]~~ לבנה מכן, שבה
שהגרמנים — נמלטתי
להציל נפשי בנפשי הכולה
עמדתי ויצאתי אל החדר. [illegible]
שנפתחה דלת הרפת והרוח
מטלטלה [illegible] הנה והנה. סגרתיה
ונפלתי לחזור הביתה. והנה
[illegible] בא הנה: [illegible]

בבית "הבון" לעבוד עורות.
שבה נרצחו [illegible].

ספר שטיינשניידר: בערך מרץ רהון
מעביר ה"מפונקים". כשהגרמנים אוספים
בעלה ואותי שברחנו ואתי לעבודת
הכבישים ~~[illegible]~~ בעלברחנו. [illegible] הם דיים
עבדו ואותי לא פקדו. הם
נרטפו ואני נשארתי. לאחר ימים
נמסרו אשתו ואני הייתי רק
בכתובות [illegible] כל המשפחה?
מסרו אותי ברחוב והביאוני
לרחוב [illegible] נ"ב. הכניסוני למגרש:
אוסף ישני כל הנדיון אותי.
הם משחררני ורק אחר כך,
נפגש לאו, והוא אחר הכסף.
עד שחררו אותי.

ספר סופיגר: ואני הייתה בגיטו
ב'. הלכתי ומכשה. בעלה. היה

ZENTRALRAT STEINBARG-ARCHIV CERNAUTI

אחרי כל התפוצצות. בהתקפות
התפוצצות שבלילה, כל הרעש והרגן.
בגלל שלא אשפה עמדתי של
גופתו של יהודי מכוסה
כולו בבוץ ורפש. ועורב
~~[illegible]~~ מסתובב עליו, ויורד
ומתרומם. ופתאום נדמה
שעורבין מסביב. ועורבון נפלא
שלם כהלכתו עוין. והעורב
הזה כוונתו לעשות ומעקרו נפל
ורק [illegible] דבר מה: התאוות
החשק לנקר עיניו של המת.
רצתי בבהלה ושבתי אל
ביתי הזה. נזכרתי ושמתי
[illegible]. [illegible] לשמור
[illegible] על [illegible] [illegible]
[illegible]

הפרגמנטים של הקומה השלישית.
נכבשו על־יד הבטון המפוצח
הפינה של הרחוב והמטבח
והמטפל חרבה. ופתאום
הופיע אותו העורב, אלה
שבינתיים נהפך לעוף מלאכי
בעל עיניים. לפתע הכפור
הצהיר לי את דמי. אמרתי
אומר שצריך לחיות –
לפי המסורה דסלר: בפעם
הראשונה בשנתיים היו שם
בחורים מוזרים. הלכו בבגדי
דרכים בשלטה – דומים היו
לצלבנים.
ספר פולשטיין: תוברהרט היה
מנהל הבית ברחוב שטרן 1.

במוסקבה, לפי״ר – שלפחות את
שולי, בהתערבות לטובת הם
הפשרה לשם מטרה התערבות.
יש דברים שהלכו, ואינני
שוכחני, וזה נבר את הנשמה.
בשעה מבוהרת שבו להגיד
לנשארים: ואת הבאו וברך
ברכת המזל.
ספר: בעולה הלאומי
בלשרת ליטאי לחפש בבוקר
נכנסני על חדר קטן, הליטאי
~~הגדעה~~ במדו. ורכב להפסר את
הפעולה. לאור היריה הפנים
אבה ואחי שנכבה על הדרכה
נלחמי אור ~~[illegible]~~ והאלה
ווים.
ירחים לו סכו מאמני לצדי
מנשים צופים תחת מטה

STEINBARG-ARCHIV
CERNĂUȚI

צעלוניהם. את צאותם בהולך
רשמתי: גבורות חבורות.
צרפים כבודים. ומצבן לצבאן.
עליה! הדיגון!
יש שהיו מן הקהל אחרים
את הקורעים: אחינו אחי-
יהודים!

פעם הלך יהודי צעיר
ניגן במנדולינה.

~~צריך היה ללוות~~

עבדתי פקודה ללוות ויטאיים
מחיפוש "אלונה" דזוטן בי.
לאור הלבנה הולך בקוחבלות
המתים. פתאום ~~[illegible]~~ בכי
יחד מתוק מרתק...

יהודי אחד ספר שהיה סגן
מנ"ל ספרתי, ואני בן שלשה שבוע-
ות בהספות יש כבר שמונה ואת יעני.
— — — כך אמר, ונכון הדבר.
מנהיג המחנה. לפני חודש היה
הדבר הזה. בין ארבעים
המומתים היו, הלא, המשפחה.
וכבוד גדול שאין לו. והוא
מת כגבור. תהי נפשו צרורה
בצרור האומה. מגדולי הקדושה
בהיסטוריה מתחזקת. — ברוך
פנין האומה. כדי ערך תהלים
כבה — מי הפילוסופי יש שהרים
עיניו אליה, ראשו סובב והלך
ועיניו ראות מבט. אל רחום!

יום ב' ג' בו. ביום הולדתי
פעמים שיש לי הרגשה מגבוה
על גבוה והולכת מהמיטה
בעזרת הספרים, בימינו ספרי
רבותינו והתלמוד. מלבד שהוא
מעורב לפי שעה. ישן ב"ר
הרגשה לשאול את והאמונים
על המיטה שרצתה להשאיר
ספרים כפולים, וכו'
אז יצר שיכול לצאת. ושלחו
לו ספרים מהספריה.
מרגיש בלבנון. [illegible]
מכתבים שכאן מבקשים שלום
ונלקחו. ונצטט עד כמה
שאפשר.

הראשי זה שממונה על החלק
הבולגרי – סיפרו שהוא
את ספרי המלחמה שכתבו
אז [illegible] [illegible] לבדר
גם מן הספריה שלנו
מוציאים [illegible] הרבה
ספרים מן הספרות.
האם אין [illegible]?
סיפרו שעבד ב[illegible]
ונפגשו עם [illegible] הבריטי
אשר [illegible] את האוניברסיטה
[illegible] שהוא [illegible]
הם סופרים. שמה [illegible] של [illegible]
ושמחה במעלה [illegible] [illegible]
[illegible] ספרים.

יום ג' 9 בו'. אתמול שוב שוחח
עם המפקד. ה' ~~[illegible]~~ צלה של עצי
~~[illegible]~~ מגיבי בעלטה הנפשיים בבית
בחדרוני שם: הם ספרו שהמזכירות
נעלמה פתאום. – שמחה רבה
גדולה ושמחה ונחמות רבות
שם. – ניסיתי עצמי להכניס בהן
כינונים. אולי יהרהרו במחשבה.
היום החזון הזעיר לא בא.
עדיין לא עבר תאווה במין אלברט
הספרים. מה יהיה בסוף הדבר?
הנחש בחר מספרי הרוסים מה
שעבר והשבר השלוב. – היסטוריה
[illegible] מצמרר! – הרולם
נשמת בית הקברו. עצמן הבאת,
[illegible] נפלה, ויתידה במותה.
נעלמתי כמו הכלב [illegible]
[illegible] שרוצה בשם בה

היא מקבלת ~~בב~~ בהבהב הלהט
כשמשמשה ומשפכה בנים ומבוגרים
מן הבטן ואין כמעט בית ישראלי
בארצנו שלא תהא זו אחת לשוני מכף
הרגל שבפטם. מדוע לבי אינו
מלא המנגינה והתבה נעים
כה. — מדוע המלות מקבלות נפשם
שכה רבו נהלכו בה ומולה
ידעתם ... נשמות מקבלים
להגיד בנגונו: המשפט לא חת
בעולם בראשי: שאלה לשחר בסנה
כעין לבן שלבנים, קוה, חתך
וזמה. זה משנן ~~לבו~~ נפנה
הנעימים. הבו בשביל
ליגיע כפים, שבגללה סוף הכל
ורגש מכניסה ואותו חל ~~...~~
בני אדם. יפו ...

אנו עובדים עבודת עבדים.
היום בעבודה 14 שעות ברציפות
פני הולכים? טובה חולה מאוד.

יום ג' ד' בו ולא שהתחיל ברוגז
ובדאגה ונגמר במצב רוח שלו.
הכל כמובן במחשבה. גמרתי
את העבודה. לא הספקתי להיות
לפני ה. המדון הנאמן וספר
שוב שלומית. הנאמנה נדמה
כחולה, ושחור ממצב. הלא שלמה
משתדלת. וברי ממתי פיה של
נמלך במקום יודעי חן והם
יגמרו בכי טוב. כלה וכלה יפה, והמין
את העבודה. אני נשארתי והמלמדים
לעזור אותה כמעט החגיגה שהוטלה עלי
הדוח הלימודי

ולשנות אותם. הספקתי רק את ה חצי,
מפאת הבטלנות של העוזרים.
כמה תלונות חשנו על בלימה!!
עתה השוער גרשה היום את גלי,
על שהוציאה הטיפים לה ולמשפחתה
לספרים, מתאימים. ילדה רעה שלא
נזכרתה לי תמיד. תבוא על שכרה.
לא צריך היה לתת להן מה שלא
מתאים לה. אלה שספר ויש להתאים
אותם בעד הנודניקים הגבוהים
בבית הנהלה. יש להם ספרי.
לא היתה שהות לנוח, מפני
שצריך הייתי לעשות סדר בספרים.
נתקבלה כשאת מחזון חשנו לזרוקים
את המפלים, ורבה השמחה.
יש לציין שהוצאה מעטה מאוד
בהפסקה — זה יוצר שגרת-הספרים"

לא הוצא לפועל.

השרב עומד בחוץ המדברי. עומדה
כמשונה. במקום שלטון משל הגדל
לגאות הים. במזלים אלה, יש
מקום להתגדל לנמושות. אבל אמן
בתוך קום. הרי שירים טובים
מבלבם שלות החדות בשמחת רבים
ומתגברים את מר המצב, את
הדאגה של מה נופל וכותב
נפש בנפשנו את לחמנו ~~~~
ואיבו הגאוה נדחים לאור
את עיני ~~~~ שומר הפתח
~~~~ ~~~~ דיינו: בזה ודבר
לבנה פעלנו. אולם ונכרפו
לבה, עוד פעולות... שגיאות
~~~~

יום ה'. י"א בלו. אין חדשות בעתונ'.
[illegible]. עדיין השלטונות בנקודה
ומאשר בלי תוצאות. [illegible] מעלם
צריך יהיה לצפות את הוצאת התפקיד
לפי שעה. [illegible] מאד [illegible] של
ספרים [illegible] מן הגטו. השני אוסיף
להשמיע [illegible] של [illegible]. הנצחון
להנצל? — השאלה [illegible] היא שימסור
[illegible] מה שאנשינו שעוברים לחות של
של עולם [illegible] [illegible]. —
בין עובדים בעיר, [illegible] מחליפים
במשמר הגיטו גברים בנשים, והגברים
הלכו למרכז בעיר. — היום עברו בבתים
ואספו עוד ספרי הכוכי בגטו. — מחיר
הלחם והמזון [illegible] ירד מע' עד
מ"ה רובל [illegible] עד ז"ל. —

ואם יבוא. גלות הספרים
לגבי הגולה! אמר בו החזון מדבריו
מעפי שהודיע לו הי"ן על הרשיון
להכניס את הכפולים. לא לכך
שוסר להכניס, אלא שהספריה
מעוניינת שלאי[?] הזמן ותציע לפני
את הספרים! — מה רבה עבודת
ההשמנה. מלך נרגל שורר. הן יש
משלוחי ספרים למושבה. הנה הגולם
בחורים שמצאו וורא חמשים
בין הספרים. — מפיגות עם
בני השואה. הודעתו על דקה
שהרבה וותו! — אלה השואה
[illegible] חמש בגוש ולא ברגש
[illegible].

[בשנים ... מלהי המזכיר את
המחופש]

יום ג׳ בו. הודעה שבאה שזמן
לשלום. הגיעו עבודים בשלמות.
מוכנים עכשיו מבושלים. גם בערך גמלון
ישנו כבר בשדה כחולה ורהוט ועם
המשכה. רוטפינק׳ בבנים בשלון.
של הידיעה להמליץ בנשים על הפקחים
טו״ו כבות הפועלים במשורה.
מבוגשמם ספר, תורה, ועניים
מעשמשמשמש ואודים בגדרי עליבה.
או יותר נכון: גדרי עליה מתאספים
במכונית טובות״. עצים מתבלים בקרן
קיימת. — שמה מוכרים בגינה מיני
מתיקות — ה״ז שש עשר נשים. —

יום ה׳ טו ב׳. אתמול יום מנוחה
ויום היה צריך לישון. הרבין
מר ...ל המכונה את הבדל
משהו במערב: הזמן ושיבה
בתכלית כבוש המדינה; עבודה
לדרך בראש ז׳ הבוא פטירתו ומציר
את הכוס. — מתעוררים לחזור
את הנפש ומגירה עם ישובנו

ההכרח. עוד שלא יספיקו לגשת
אל העבודה עד שנשאר ונגמר
לגשת אל העבודה בתום הלב. —
[נזכרתי שצריך היה לפתוח
שבשבוע שעבר נסגרה המחלקה
למחלות מדבקות-טיפוס והבהרות
שאין כאן מפנים פסקה אחרי. —
הרפואה היהודית נחלה נצחון מזהיר.
משתמשים בסמי רפואה — נסיונות לאספקה
ממשלה. מפני ההסתגלות ונשיאות מזל].
יש מעלה להגיד את הספרים. האדון
לא דבר כלום. מה היתה מטרתה
של העבודה שבעירה הזאת, ומתי
ועבר. פוטרו עשרה אנשים, במקומם
ובאו אחרים, נשים. — בכל העיר
מתחלפים גברים בנשים. — במשרד
הכללי (של טבריונה'') פוטרו וארבעים
מתנגדים שמונה מפעם מתלמידי העבודה.

גם
בין עובדי המועצה היהודית פיטורין.
— 50 מנהלים יעבדו עם מנות נוספות
לפי שמע, וסובר. ביניהם היו
ומנכ״ל. — שוב פניתי אל
תרבות היידיש״. — כנראה אולי
לא יתסדר זה. — בגלל הגיטו
אולי יהיה פותח: היום שוב בדין
והחרימו והכו את נושאי המצבות.
מלבד בית הקהילה של המשטרה
עוד שלושה. בשתים שירה וזמרה —
הלהקות של ה״אמנות הקטנה״. —
ובוסס להם.

יום ג׳ ט״ז סיון. יום מהומה ואימה.
כנסי כל אלפי בנינים יספגו שנה של
שמי הגיטו המחוררים. כאלו חפרו ימות
הגשמים. לפני השמש הוציאו שלטים רק
ראשים, אנשי המחלקה המיוחדה. — אמנם
ממסרת משטרת השער הגדולה הנקה

ולא לחם ותפוחי אדמה אלא חמאה
ושמן, גם ירקות ועשבים טריים,
גם משקאות חריפים. החרימו ומסרו
את החרם לשלטונות. היום בא האדון
ודרש לנו סחורות ממחסן השלום של
ספסרים או שקונם מהם השלטון
דולר. — בעת הגליה המספך לשכן
את חמש המזון. הכריזו השלטונות
שיוסרו בבית הסוהר עמון ולא גמיר. —
בצהרים היית': בעזרת השמש חרדה, ודמה
שנסוכה על כל פנים. ביחוד על פני העושרים.
לפנות ערב היה נכר שחלפה הסכנה.
בשעון זה כל הגיטו כאילו גוש אחד
שמרגיש בזכר עין שלו. — הכולם כנראה
לא הרגישו כלום. היועד יאמר. יהודים
לחפש שם את החיים וסובלים? זוהי מדה
מגונה בכל עולם ובכל עת. — אולם הניסיון
של שלטונם מחדגה רוסונה — הגים לא
היה רק כל חולל אנשי הגיטו - גם זה

אוסר. ~~[illegible]~~ ואפשר
שאמצעי כפיה ואלימות בחזקה לא באו
לידי ביטוי. נכונה, מי ידוין הנאסרים
וכי כך יגמר הדבר - ואין נגמר. כי כך
~~[illegible]~~ יהיו רק אנשי המשטר באלה
כשאלות הכנסת 2. נשאלה אצל ~~[illegible]~~
שלטונות רומניה ויהודים שלא יורשו
להגירה. הטבע נתן דרכו להגר לציון
השלטונות עזרו
לסרבנים שבמעלם. ~
משתנה מצולתם של ספרי ההגירה -
ביהודים. בשני מקומות רבותי ואותם
הכולם בכל הזרבנים וירידתם. ~~[illegible]~~ נשארים
על הגף בגלויות ~~[illegible]~~ הגליל עומדים
עצומים עשלות עשלות. ספרו תורה
נביאים, גדולים וקטנים, חביבים
ובינונים — אפילו המדונים. מה
סגנוני ~~[illegible]~~ סוספת? - ובגליה נתרד
[illegible] הספרים שמתכוונים
[illegible] בשבת להגלות ~~[illegible]~~

בשביל העתיד. הם מתעטפים במפות,
אבל גם הם מתעלפים קר להם. מתגבבים
בתכריכים
~~[illegible]~~ המפלים ענקיים יכבדו אותם
והסתכלתי אל החותם יחד את לבבם
ורקמות המפלות. ומה רק הרשם
שבגוליים הללו? היכן הן אחרו
נשלים? היכן אזהרות להם? אם
יעברו ~~[illegible]~~ כספרים פשוטים? —
המזון שלנו מתמיד בתוך העולם.
מצאתי את הביבליוגרפיה ואת להתמיד
גם על לטינית. — הם חופים ומלוות
את סידורינו ולחשוב הצפונות. ואנשים
שמעולם! טוב ומרוה שקט ואך
שמים ויפה מחסה — עד שיעבר זעם.
ואחר כך — עיני את המערכה ויהיו
שדמות שעלה נמחקו הם כבר.
שלם ~~[illegible]~~ דם מזכו ומספטו
בלי דעת ובלי רצון.

יום ה' י"ח בו. חבל שאני מעורב בין
הבריות, שאני קולט מהווי האנשים
הסובבים אותי, שעולים עלי ומתני
יכול לסובלם, שמפריעים לי, כי אלה
ודורסים במגפיהם על כנפי נשמתי.
אי אפשר להשתחרר מאותה הרגילות.
הם משתתפים בכל
הרגז - תמה מדות של
שמחה. הכל הומה בפנים - אני רוצה
לשמוע - ואותי הם מתפרצים ונכנסים אלי!
ואין מנוח אף רגע. - אילו הייתי יכול רק
להבדל הייתי לבדי, להשתמש בכל יום
אולי מחשבות, הכל מלאות שיח, הכל מעורבות
ממשבלות ומתלבטות. מה שהגידו האנשים
שלא זכו לחיות את חיי הגיטו על הנסים
והפלאות שנספר להם, קשה לנחש. הכל
ימצאו לדי ויכלו לתפוס. גם אנחנו אין אני
תופסים אותם. כל שעה ושעה אני
מגלה חדשות ונפלאות. ואני מרגיש מזמן
כל יום שאין יכולת ~~להבין~~ להבין במובן
פשוט, ורעיונות מסתבכים סחר

ספור. צריך לרשום את העובדות
כמו שהן, אולי ישאר משהו בזכרון
ואחרי כמה זמן אפשר יהיה לחדש
את המאורעות משולבים בסבכם.

1. אתמול נסעה החבורה והשליח
אל היאור לעבוד. המפקד היה שם
נחבא במשמרה ששם יהיה לחיות.
הנוכרים יחפרו תעלות. העבודה ק'
שה, אבל האנשים המנהלים די אנושיים.
הרופא המלווה את החבורה יהיה גם רופא הסביבה. —

2. מספרים שפירות מסתובבים
מחוץ למחנות. מדי פעם בפעם הורגים
הכלבים. —

3. תעמולה בתוך המחנה נמשכת והולכת.
הסמך משתתק ספרים לגבי המאות.
שני עולב גדר.

4. המדינה פנו מדינה אל הגולגלהי
כמו שסבר לי ראש הקבוצה, הם שלחו לדוגמא
וראיה אותה לגופו, והכבידה שהנסיון

הדואר, ועכשיו כל הקבלנים ילכו
לבורכס. היום כבר באו וחזרו וגזלו
ועצרו את הספרים ליהודים. יצאה
פקודה לאסוף עוד ספרי תורות. -

4. השגתי חומר עוד לתולדות הקהילה
ספרותי בן י״ב גליונות הדפוס
מספר לתצוגם.

5. הגוי בעל-העגלה היום שנתתי
לו ~~*~~ פרוסת לחם. החבורה שלנו
עינה לחם בעגלת "עובדי הדואר
לפרוחת הנזהרים."

6. ואתמול הלך בשלום הבריח לו
כל ספריו, ולדרישים להרויח
7. והספרים מחויבים לשבת במאסר מכה המגזינין
כאן. שספרי השחר מלצירתם במאלה
עיניהם ומשלשלים את הנשמה ~~ואת~~
וכאלה הכיסוים. אסור לנטוק מאומה.
נאותי פשוטה רחש השומרים ~~את זה~~
שתים שדברו על המוסר והנה

אותם בשוט ומסר אותם אל ידי
השוטרים בחנות. — לפני שבוע הגיע
קבוצה של משפחת אסירים ולאנו
מובלים - בלווית שוטרים אל בית הסוהר.
ובית הסוהר מלאו מפה אל פה.

היוקר מאמיר. מחיר הלחם עלה,
גם מחיר הבשר.

עובדים יהודים בחצר הספריה
הרסו בתים. סתמו חנויות ברחוב
הפונה אל הרחוב הליפבי הגוסר.
צריכים עזרה למשרד המגורש.

אוספת הלויירים
רוצים להיות אנשי המדע.
הם חייהם בני אדם. נצריך
את אווירת המות. רוצים לשכח
הזכירות. — דוחק ושפלות

סוגרים את ~~===~~ המזנונים
הפרטיים שהפכו רסטורנים ובתי
משתה. אסור לערער את תנאי החגים

ונשארים הרפסודות ע"י הגלים להרות.

אסור להכניס, והחגיגות השנתיים
ריקים נוגעות בנשמה. כולם ישמחו
ותרשמו על זה.

המשורר הספיק לתת את הפרס
שהוא לשני אנשים שעסקו בקונגרס
בספרות. לשם הספרות הבטיח
להשיג עוד פרס הגון. הראשון
זכה ש.ס. — זכה בצדק. והשני
לדעתי הוא

לפי שרה אין מולדתם לפתוח את
עזרת הספרים. ולכן את המטמון
מכניסים מיד. — את הספרים הדתיים
עולים מהספריה. אם מאלה הקהילה
צריך להחזיק. —

כשפותח נפגש עם מישהו מהחיים
שעברו מימי החופש והנה נזכר פתאום
שהחזיק ביד הולך אותה ביחד ונוסע
מספר — ושכרו אחד וחברו גם

עדיין נוטה אסור לך אתה חי, ואם
חמלה לנו – אמריקאים אחריות רבות,
כרגע עוברת בכל גוף.. פשוט המון
ישפוט ההולכה? חפש הנקודה הזו.
מה יתן לך ומה יוסיף לך שמחה המחלה
בפתע תפסת של המזון? – ואין
עוד לשנות את המצב. שרק
מגמולה עלובה.

יום ו' י"ט בו. היום עבר בשלום.
יצאנו ונכנסנו בלי מכשול. משלנו
מוסיפים למחר ולמחרת. ספור ע"י
10.000 היו כאן. 4000 [illegible] בבית החרושת
משלנו הם. לסדורה. ויש שמשתמשים
ע"ד הצילים. האדון הנהו בעל בית
כדי לשמור לנשים. חכם והמדינה
שמפעילים [illegible] להלכה רחמים.
אפשר לעשות עוד לבסוף וגם
לנגלי נשים. מתפשטים ספרי תורה

בשביל האנשים עבודה לבסס את
הגבולים להסדרת הכתב —
כגון אוצר מספיק ויהודים חרדים
כשיוצא להם? היכן הגזירה הזאת:
המגיפה ויפיע!
מספרים שמרחוב הרפאים מגורשים
הפולנים — לפנות מקום לגרמנים.
השמועה פסקה. — ..

יום ה׳ כ״ו בו. אתמול ראיתי
קטעים ממכתביהם של האנשים
שנשלחו לעבוד ביער. כן קיבלו
ממולנו. מרגישים עצמם טוב. הכל
בסדר. כותבים מעבר ״עובר לסחר״.
״שלום שחבות״ — סחורה ״יחש״ הגברים טוב.
מזמינים בני ביתם: ״חובש ואויר״.
״בני הגיטו ינצלו בני״. מחלקות
האנשים עובדים בעיר, ומחליפים
במעשן בית.
המגע לווסי חזרה. ומכרי שמספר

אמרה ילדה זאת רוצה, מלבד שם טובה
כשנפגשנו
לנשים ..ים בכנסייה. אלה
שלה ילדה בגיל. נכנסה ונהגה בצמיגים
נעלה בית קפה
ולא בית ספר, לקחה ממנה את כל רכושה.
והסבה אותה למשפחה. ולא הרבה
לעשות במשפחה. ברחה ממנה. תיק
הפשטה בבית זה. כמה חדשים
פינס אותה הנוצר. כשפעם אפשר
היה להוט ממנה בבית זה
בעירה, ושבה שמן יהודים
בגטו. כשנפגשו לה שמש ונשב
יותר, שלחה משכב למשפחה
וזו הצמחה לגבך. היה ונלחמה
שבה בבית הגלות, נשבה
בעירם ונמסר לו. — הביאה
לה המשפחה עבודה ושלחה ממנו
להציל את הגולה.
ואמא נשארה את הגולה המדוכאת.
מצורף שלה מצב רוח הגון.
ושלו הייה המנשה בגיל. פנים

יני׳ ~~אולי~~ אפשר היה לשמור
דבר משמעותי. בין השאר
יכלו את הפצע בינתיים. ~~אני~~
במשפחה? — סימנים גם
זונות [illegible] (!). הנשים המהגרות
מוכרות מיני מזונות וספירטוס.
לחם לשבע בגיטו. מה שנוגע
לשוק הגיטו — המחיר עולה. האוכל
היו נפוליאונים להכניס. — יש
אנשים שנתפסו ושלחו לטרנספורט
מתוך השתכרות ונתפסו [illegible] סוחר.
— הבדיונים [illegible]
הוס פסח את [illegible] שנגמרו
[illegible] כל הגבולים. [illegible]
[illegible] ספרי תורות. מורה
[illegible] הכרטיסים. בין [illegible] לשחרר
[illegible] תעבד משפחה [illegible]
מכונה. ויגלה מסדרת את [illegible]

Franz Rosenzweig, Der Stern der Erlösung. III, 162

Die Wahrheit ist nicht Gott. Gott ist die Wahrheit. ... Nicht die Wahrheit selber thront über der Wirklichkeit, sondern Gott, weil er die Wahrheit ist. Weil Wahrheit sein Siegel ist, kann er Einer sein über dem All und Einer der Wirklichkeit. Die Wahrheit ist das Siegel seiner Herrschaft. Im All und Einen vollendet sich das Leben, es ist ganz lebendig. Insofern

Wahrheit mit einer ganz lebendigen Wirklichkeit eins ist, ist sie ihr Wesen; insofern sie sich dennoch gegen ihr scheiden kann – ohne die Verbindung eins mit dieser aufzuheben –, ist sie das Wesen Gottes.

… Neben dem Satz „Gott ist die Wahrheit" steht gleichberechtigt der andere: „die Wirklichkeit ist die Wahrheit".

… Man kann nicht sagen, daß die Wahrheit Gott sei, weil sie ebensogut dann auch die Wirklichkeit sein müßte. Und darum wäre

Gott die Wirklichkeit, Über-
welt und Welt einerlei,
und es verschwömmen
alles in einem Nebel.
So muß Gott also „wahr"
sein als die Wahrheit
wie jedes Subjekt wahr
ist als sein Prädikat, je-
des Ding wahr ist als sein
Begriff ...

Wäre der Satz „Es gibt
Wahrheit" der einzig un-
bezweifelbare Satz
[oder Grundgedanke des Ide-
alismus], so wäre of-
fenbar ein Satz wie
der, daß Gott die Wahr-
heit sei, unzulässig,
indem hier die Wahrheit

noch ein irgend etwas anderes gebunden würde, während sie ~~sich~~ doch sich nur selber bindet. Sie dürfte nur Subjekt nicht Prädikat von Sätzen bilden.

... Es geht wahrscheinlich nicht an zu sagen: es gibt keine Wahrheit; mindestens daß es keine Wahrheit gebe, müßte dann — wahr sein ... Aber was ist damit mehr zugegeben als — einer Tatsache? ...

... Auf einem letzten Vertrauen also darauf, daß der Boden, auf den sich die Wahrheit mit ihren eigenen Füßen stellt,

tragfähig ist, beruht alles
Werterkennen auf die Wahr-
heit. Die Wahrheit ist
selber der Wahrheit
letzte Voraussetzung
und ist so nicht etwa
Wahrheit, die auf eigenen
Füßen ~~st~~ stünde, sondern
als Fortschritt, der neuen
Wert erkennt. Die Wahrheit
selber ist Fortschritt noch
vor der Fortschritt ihrer
Unleugbarkeit. Die Fortschrit-
te ihrer Unleugbarkeit
wären für sich allein noch
einen bloßen Fortschritt. Aber
durch die ihr vorangehende
vom vertrauenden Wahr-
lich des Glaubens be-

einzelne Fortschrittlichkeit der Wahrheit steht die Fortsetzung der Unbeugbarkeit der Wahrheit wirklich fest."

Das Selbstvertrauen der Vernunft, daß die Meister der Philosophen ist ganz berechtigt. Aber es ist nur berechtigt, weil es auf einem Vertrauen des ganzen Menschen, dessen die Vernunft nur ein Teil ist beruht, und dieses Vertrauen ist kein Selbstvertrauen.

יום ג' כ"ג בו. אמנם לתקופה הזאת
התחלתי לרשום את זכרונותי מהתקופה
אפשר יהיה כדאי לפרסמם בגלוי.
היום נזכר ג"י השטר גרדתי את
המשטרה. לא הכניסו בלום. השוטרים
הרומנים מודעים ומסתפקים, הרבה
לנוכח מצבם ולנוכח מצבנו. להט
הרדיו משתובב אזני בפועל ממש.
אינם להם להשג דעתם הציבורית.

יום ד' כ"ד בו. אינני זוכר
אם רשמתי, אולי שכחתי לרשום —
שנסגרו כל בתי הספר הפרטיים,
נשאר רק בית-הספר ~~של~~ העברי
של הקואופרטיב המשטרה. תשבו
גם על ספריית הקואופרטיב עלי
אולם שלפי שעה נמנעו — הסגירה
פורסמה. — ל"ו השעה כוללת
בדיקה יפה, ומשלמים את הגבה
המוכרים וחוזר. ולפני חולשתם

שבשמאים לפוגעים בו נראות
הכבר. למרות הכל מסבירים
לציטוט דברי אמת, — אותה
מוכר ב רשאי, ואך שמוה דבר
ידי טוען שבר בית אחד ונטמא
ממנו וגדוט מתפללים ונדמה הכל,
ונשל בה וטו מתנה ומשני טלד
לב שמשטחין בזדיבוב לסלבים
ומבין תפילתו ונדמה "מושלמים" אבל
טיב — גם שאל חי וכובנין
משנה. ויהודים אלים רבים
לפרוץ את המטען.
כפי שספרו "זה היה
התיישבים" ווטו. שבת לנו
היום במשך בו הזמן ומפרנס.
ע"י הסדר. הזדון דלמו לבנות
וכאן [ויצב וירחו שלום
שהוא שהלך מתפטר ווצם

אתמול בלילה היתה לצאת חבורה
שניה אל הכפר.

יום ו' כ"ז בו. מי השער עמד היום

בחדר בשמיני הלבן. היו לצד נרגשים. ואיך
הנרגשה בלתי תוצאות מוחלטות: למרדים
עצמן מקריבותיהם. שלגים רעים. מחלקות
בדיון בכל גופו של הגבול. מתאספים
השלמת העוברים להגנה, כיצד נתפסים
על מקום המוסד השוטרים הלוטשים מבריחים
את הסכנות. נחשב "הנעי" מתקדם.
~~ש~~ והשטל עלי להתפשט תרגומים של המחברים
על הקבוצות. הדיון צריך לחזור דו"ח.
באוח יוספי ?

יום א' כ"ח בו. אתמול בפגש קבוצת
גבעות "הסוכר" את המיטן. הם היו
מרחבים של מנהל מחלקת העבודה. בגלל
שלום ואפרש את העוברים בכרחות.
הפגשה ~~ב~~ באים חנחנו שורשים ממנו.
גוון אנשי המועצה והמפקד ומתוך
צלמו. — לפני ימים אחד מן הזמן
מפקד את בגלל כוח המביעים

כאן 78 אנשים, יש שמהם נעדרו חלקת
דברי המפלגה למי אינו המצוינים.
כמה ~~[illegible]~~ דקות חכו ליד הדלת,
ואחר הזמינני, הגיד להם בפה מלא,
שאינני שותף בעמדתם ואין לשאול להתערב,
ומשתדל לדבר ~~[illegible]~~ ערש אותם ~~[illegible]~~
הפועלים" נכשלים. — על ההרצאה
שם הממשל אין להזכיר. רגש שם
נועים.

יום ב' ט' בו. ישיבת ההנהלה של
אגודת הסופרים בבירור. ישיבה סוערה
שלשה חברי ההנהלה היו בין דסוי
כוח הפעילים שהמפלגה לא נהג
מהם מנהיג בבולג. הם ספרו את
המאורע והכריזו שהם מסתלקים
מההנהלה. ~~[illegible]~~ תועלס ויצאת
המון. הפל מבקרים. אם יקמו התושבים
את דבריהם אז הנה לאגודה.
אני לא השתתפתי בפגישה

שבועות — נראות מעיר הבירה.
לפני התבוננתי עדיין מהו הן, ואולם
שאין להעלות על הנייר ונתון לקורא
להתבונן בדבשה, תבל המתנה
עצמתה ושפרית עמק? — הגידה
השכולה, המי, הגויה השלמה!
— ומשתילות רמתי בחלון בנמלם.
שאלתי יהודי: מסור לפגר את הגינה
ענתה יהודיה: מה הבעק? משפט עולות
רבע גיא ושלמות עם כוס תה.
יום ג' א' ביולי. היום הרצאה בחוג
המעדכיים על נושא מתמטי של הניקוטין
ושוב הרצאה חדש
לגאולת, המפגר:
ועבודים כשרונות בשרונות
נפשיים של היהודים

שוב שמועות על אכזריות בערים
אחרות מלבד עיר הבירה.
אומרים שעל הרעשות [illegible] משלהם
נוקמים עכשיו ביהודים.
הכל בהגדים הדין הלאומי והובטח
לנו שהחוק והלוקה לא יגעו ביהודים
ונורה. מי חכם ויבחין בין
הצעות לדברים של ממש.

— הצריכם מכניסים בבוקר
בבוקר יהודים לגיטו בהמונות.
ומצאו [illegible] שאסור לצאת [illegible] ספין שמה
בליל מותר [illegible]
בכל השבוע. — של
שאלם מאלים את היהודים שלהם
עד השמר ומשליכים לתוך הנהר שלא
יגעו בהם לרצוח. —
היום שבה גרדה אחרי שאסור

בשמונה ירחיים בבית חבר, ופרנסתה
היתה עליו. אפילו התחילו לשאלות
מפורשים בשתיקתם של אורחים
כמה אפשר להסתדר לגור.
וגם הי' בה' וחיים קשים. להגדיר זמן
כשנסבב אל הסתגלות הללו בברור יהיה קשה
כבר עליהם מלבד הנימוסים הכלליים שוב שמועות
מספר נרגלות. מושה הנדר שפטיב
גנו. — ואומרים שדיקי כאן המלך בטוח.
נמסרות הרבה ורבות לשמר הבוררה שהנה
הפושעים בעלי מקצוע בעלנה הנם גורם
חשוב בכל מערכת המפלגות ומן
ולזלזל בהם. ומהם בבית המפקח ספר
המדובר והבחור המפושם החזין אחרון
על הערתי זה. מעולם שהיו ושניהם הזהירו
תלמים היו בסכנה, הלא שנצלו בנס.
רבה ובמקום הבדוק
ואפשר שהתפרעם מבדיקה. אלא שאחד
שאין עובדים כרוגן מפני שעתם. ויש חומות
ולצדיקים

88

את הפולקלור. היו מעידים שלמען מתנה
גם שאין לו ידיעה בהומניות ולכן
בשלמה לדעת ושמה ~~ספרות~~ ספרות
נפשלות מאוד. ודברו המעשים
ומעבר ודברו שצריך ללמוד את
הנשים ומתנות. מי שהלם
דבר גם את הרתמה, שלה ומתנות
את היליכה ברכה המאניה מה
בתשליה עם חברי זמנו ורוחה.
את רוח דברו את הכל רק להרים
הרוח והטבע. המון ע"י הרגשות ממדו
גשמים בינם ומן המוסדות להקים מיון
היהודי ומתנות ועבודה המתקדמים.
במתנות הכלה ושם מתנות —
המתמאות. בפה כלה הפעמים
היו מושלות. מתנות
מכיוון כביכול. מתנות מרבד מספק ושלום
ומתקבלים

ונראה שהנאצים ינחלו הפסדים עתה.
— הוכנה הרשמה ללחץ יהודים. הספקת
כ מיוחד להשתמשות בהם. —

ה. יומים נרשמו הרופאים שהומצא
גייט הרופאים המוצא. אם גם לטובה.

יום ו' ג' בו'. א' בלילה של החמול
שלא נעלם שאדם את תושבים זרמים ולשבת
להתפס על הגטו דרך הרחוב הלימני.
במשטרה עומדת על המשמר, הרעיון את
המשטרה הגרמנית. התהומה חזקה. משעה
א' עד ה'. השוטרים נמלטו. — בגב
ראש המועצה לפגוש את הדין. —
נראה שהכל יסתדר. — אנחנו מתרגמים
מסמכים של הגרמנים. — נמצא עיתון הפולק-
זייטונג. — המכונה עבדה כבר
להם בין ... וחצי. — ביום א'
הועבר בזמן הכניסה. — את הנשים
בודקת שוטרת מיוחדת.

ולא אני הי' בו. היום כ"ב תמוז,

אינני רגיל לעשותו יום זכרון.

כי שנה עברה מיום נשואיה שלי. — ארבעים

שנה חסר שתיים עברו מיום חתונתי.

אני לא השתתפתי באבל. אבל

מאוד כאב לי שלא זכתה לחזות בארץ

ישראל בסוף ימי. — ~~[illegible]~~ לחזות

את המגרש שאהבתה ונשקה ידי

נכדיה לשמחה לראותם בגדלם.

מתהלכים נגדי ושמחה, הולכים

בעולם — ואולי כתבתי משהו לצאת

במלחמה. ~~[illegible]~~ ותקוה מבריקה

והיא מסביבם ומאיר [illegible],

משאלה, [illegible] [illegible] וכו'.

מה הם תקוותי לשמחינו. ~~[illegible]~~

כמה נחמה ושמחה את המחשבה

~~[illegible]~~ מה יפה ~~[illegible]~~ [illegible]

~~[illegible]~~ היה הפסגה ~~[illegible]~~

המשמחה קבוצת יותן. והפרחים

~~שמחה~~ אצל הרב המשגיח
את הכלבים שגם ושלח אותו אל היער.
מפני שבועיים לערך הניח הטבחון הזה
ללמדה, הלא שהוא הכלב שלמען
מוכן ללמדה. וז הושג אותו המשגיח
במשמר לשמרה ימים על לחם ומים.
אחרי תום המשמר פעם אחת שוב ללכת,
התבדל להתנצל שכבר קבל עונש, אלא
שלא נתן לו לגמור והכה אותו
במקל ושלח אותו אל היער.
שמועה נתפשטה ה~~[illegible]~~ שאתמול
שבא המפקד ... לתבוע את הרהיטים
שהביאו ואלה כבר מוכנים לזמן הקבוע.
ובעבור זה נתן המשגיח מנה לחי. זה
משגיח. ואנו שבאותו במעבדות אין
נחת ונחנה שאתר (ציניציז) ~~[illegible]~~
כמשגיח. הויעלג.
היום היה עבד מהמשמרה הצרפתית
ופגע גם בשבורש.

הרופאים נעצרות אצל המעלות.
נערכו יכולות בגיטו, וחברים
מבוגרים קטנות. מבין היכולות
מבכי-תשים. גם מזונות מקלים,
כגון תמונה, גבינה, גופיה
עופות. — מחיר הלחם 32,
— אמתלה. שמספר המוזיקון
הלחם לטר הוא למחוז את הפקדון
כרוזים. התוספת הבאה בזמן שבת
נעצר. הרצאות אחד המלחמה.
— מחר יותר לפשל מעבר בגופה
חבורת המועדים. נשמה בצבע
ופקדו המשפחם. — שמחתי לספר
לה"ן, כ-33 המדון ספ. הבית
הצדון זה מצב של הרבה
שהמה להדין מגב הלוחות ואמרו
ושלוחות ספרנו לפשטנו עד מאורה
הלוחות אם מעלות להם.

יום ג' ז' בו. [illegible] בערב.
הוזמנו. הסטנוגרפים מיד [illegible].
להמשיך את הפעולה בין
הישיבות. וקבלו את הפרס
והמספד. המחלה מקבלת [illegible],
ש[illegible] שהוא יחלים את הספק
[illegible] [illegible]. במחלה [illegible]
להשתמש [illegible] [illegible] [illegible].
בערב [illegible] [illegible] המספד.
[illegible] [illegible] [illegible] מצבת זכרון
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] את זה
[illegible] [illegible] [illegible]: הלא
[illegible] [illegible] [illegible] הפועלים
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] ברורה. [illegible]:
[illegible] [illegible] [illegible]

גם העובדה שאני תמים ונוטה
להכריע על הפגישות. מחשבה
הגוון הפשוטים זמנם תלויים
— כזה אשר רק לא ילדים
דבר שאלתי: הרגיז? תמיד
לא מגלה כי לא זכרה. התלו
האלה נשכר די גדולים. הדבר
המבקר בשלמותו הם הלוה.
עומדים על עברי פי פחת
בפעולה ממש — והנה אנחנו
עומדים ונלכדים. את
פתח - דרך התום מטמש אלוהי ~~רבד~~
שאהב את הזמן להבלותו
ובחרה לדבר: המגרש
אין לדבר המלא עצמו,
בגבולו ובגבולם העולבים
מהודה. אנחנו עומדים ונושא
משתלשלים ומתכנן

נפולית. — משל: זה המבול
מאבדן ותבונה לא חיזק עצמו
— משגם יותר מסוגלת לשמוע
תוגר שבהן הזמן והם אנשים.
מלחמות המכוניות — אנו נקרעים
לבל ועכשיו הוא חיזק נלקח
שעסדרה נמר, לנצח נצח אנו
את העולם — שהבינו זה במה חולה
לבנות את תמן. אוליבל
מן החומה שבעה למעלה צבאות.
— נוכח והנה עם המכרה. המליטו
ויסד מוזיאון. נמכרה ונדה.
— ספרו: אדון חיינו הוא אל העולם
ומאז בפקה פעור: מה שהעמן
מכלה בפעמים. כן להשתמש
ומרבה בשמחות התפלה כן: ותן
כולם נשמע את גזרי העולם לדבר?
ולהם כשגיה שעומדים ספסלים

החדשים. — נסרים יש להשיג
עכשיו בעמל גדול. ~~יקר~~ הברזל (בצבא)
כסף. — זה לא טוב על המצב
וסך יותר מחצי מאות אלפים דולר
מס הגלגלים. — הם פולנים
מחדש למלחמה הכסף. —
הכל מלמד יותר המנהלים שלנו
מתלבטים אין להם רעיון לשנות.
לנשים בילים. — פועלים חרוצים
בשדה העבודה. זה עולה לפי ערך
הכל. על זה הם מדברים.
הנשים עובדות. ואין פרק
ושמחה לפי שדה. — הוין
מלאכת ספרים מתלבה. טפסים
הורדים הוה. נותנים כשמחלים
משמן. ולמרות הכל
כל העולם כאן בבדידות... מלכה
בפרט בי מגיעה פעולה. לונדון

יום ג׳ ה׳ בו. אז נמלאה שנה
תמימה שיצאה לפועל פקודת הסימון
מטעם עיריה הפשיסטית הצ׳רנוביצאית
של מרכז הספורט. — הבזיונות
בו התעשר לפדיונו. אין בדרך
לשוננו תבלתי. אלו משיגים של גורל
מעטים היו שעשו מעבר לגבול
הזולם בם שתמו הזהב! ובלבם
ועדה, ועמד סמנה. סמוך לבניינו
של משכנו. — פינה אם הם אל
שנה, מספר של פסקים מוחלטים.
הנידון מתן יותר כוחם ב...
הספרים העבריים. זכרם ברכה.
מה יהיה?

יום ה׳ י״א בו. ~~…~~ היום בשעתי
מיעודתי משפחתי עם היין, וסיפר
על מאורעות הזמן: מוסרה היהודים
למשטרה והמשטר נמנה ~~…~~ לרשום
רכושו. — בית הנידונים המשותפים
לפני את המדרש. — ~~…~~ וכן ו
שהם ... מגן על חוק הנהר

לרגל. המפקד הודיע זה בנאומו
אל הבאים לפתיחת המגרש – היו ילדים
ומורים ושוטרים. – הילדים שרו
ורקדו, ועברו אח"כ כלם בסך ויצאו.
יהודים מתלוננים: בילדי טפש
להרגיש רגש של עוז ושמחה במצב
של עבדות ושפלות? –
~~[illegible]~~ –
~~[illegible]~~ אכן המגרש עלול לעורר התפעלות ותמהון. זאת שלפני את ~~[illegible]~~
ה"חורבנות" נסלקו את העקר.
עבדו בעקשם יום נסים, גברים
ונשים. – ולמה יהודים מאבדים מסגל
חרות? הצירים בגמלון מורדי הגלות!
* מיוחד לזכור אהבה ויפה חלק
שספרים. –
שבת נאום מאת התפזו. לא ראיתי
אף ספר אחד. – עבודה דלה

ל"ו ת. — השבת - יום קודם. —
על התוכנית לשחרר בגבולים. —
פרטים לא שומע וכ-כך - אף
הכל לפרטיקה. —
מתעניינים בגאולת הספרית.
היש שם ספרים שלא
נצלו?

יום ה' י"ג ב'.
~~אוגוסט~~

חילופי משמרות וחילופי גברא
כאן. מי יודע ולמה שלחו שני
הדברים לרגל. היום נתנה הוראה
למסורים ונתרגש בית-המסורים
נשרת עלה. — ואומרים שהמפקד הזה
מאושר היותו מפקד הגדוד שלנו
. — ימים שעברנו יצר בנושאות
של נשק הגלות. מי המפקד
הזה יודע. את הרעות שלו
שמעתי. מצבו מצוין.

ה- הכרזת מלחמה והתלבטות. מפלה
ממש המחלה. הפסוק היותר של
[illegible] רטוב
→ השמועות [illegible] פרינצסות נ' [illegible] יהודים
התנכרה נחבאו. שבח ותהלה גם מיר
ולבנבו עולם. רומנים הדנה
שהן בעיניו משתפר. סובר
ורוב. גם כאב. — ללחם המן
ביחן. המחירים ירדו. נראה
שהסתדר ברוסיה. במקום שבועים
לגבי השיפון. — שמועות
מספרים וספורים על מעשים שהיו
שאין אני רוצה לספר כאן עליהם.
אולם שמרמזים הם לדבר מר,
טוב. — בדברי עלטה אזני
ספרתי שלא ילדה אחת:
התגרשתי עם כתב (לא ידעתי
על אחת הכתב, ואלו שבמקומות
נפלו פולנים).

היום יום הולדתו של המערב. ביחוד
טלו ורכזו עצמתם והיה התגבש כאן
אוכלת. פעלו את המערב, והלא
ויהוד לקראת התרגשות. ואני נתגברתי
החלטתי עם שנה פרטה. היום שחקו
בכדור בהנהלת תבריק, —
אסיפה כרגיל. — תכנית עבודה יהיה
לנהג לרשום הפרטים החשובים
בעניין כשרכזו חפי המדבר. —
למעלה שמעתי הספור של המצב
הגולה של הפולנים לשמש הפשוט.
גלו לפניו את כל ה"מלאים
הטובים" והצהירו: אל תוסיפו
עוד על ~~[illegible]~~ עול
עבד לנו. ואם יום הבין
את שותפם של מצטיינים
טובים את עיניהם ומצב
ההיסטוריה ~~[illegible]~~ מוכרח
מוכח.

96 יום ג׳ ט״ו ביולי.

בקומת התלמוד ... יהודה

אינני יכולה ... להמשיך בזה

הגאולה, לעורר את מי שצריך

דווקא לעורר. כי אין מחשבה ואין

תוחלת בגלות; קבלת עולה

היתה משמשת כאין מופת נצחיים

לישוב יהודי עם מכבלות שונים

מגלות. רבים נשאר עדיין כחיים

את הבינו את הראשון הטמונה

בתבלות זו. נעשה מבצר המבדלת

הגלותית הרס, חרב שגשגה

חורבן עולם. — ואם נסתכל

היטב בדבר, הרי לא היה

קורבן שבכל ההרס החומרי

לשם הכוס, המשבר

בבר היה

הרוס והלום מסביבו. אף
בשעה זו הרגה שם המתנגדת
לטעינה לשתיקת הכופר היהודי
לגזרת כליון רוחני שנגזרה מטעם
הכובשים האדומים. — אותו של
החיים מוצר גרוזינסקי דוגן
ביום הכנס המדומה ונאומו
של ד"ר ויברסקי בעת הכנס
המדומה ושמוסל ומאן סהל,
הלואי של הפולטיון [illegible] כנסת
את רבבות היהודים — ממש
היה באות לחשתב [illegible]
המפגנת היהודית הרשמית
שנאספה אחרי אבוני של
סאו כותה — המטיין ביותר,

ה״אמונה״
״כשלון״ של הגר״א, נושא
בבדה לוסף-ספרותה, ועיני
של הגולות, הפינה האחרונה
נסיון אחר אחרונים להפלות שהיא
קיימת. אבל ההפינה זו היתה
גילויה האחרון של היהדות המזרחית
[מודה אני ומתודה שכן ואחרי שהבנתי
בהרהוריו - רעיונו של הרב ח״ע ז״ל
השלמתי. עדות באמה היה כחו יפה;
עולמו ״החפשי״ הנבדל ממני ואפי׳
הבדלות ורבבות אומות עם הלו
ידע מהודו ונתפרנס משברי כלים
[באמר שברי כליהם של היהדות
במסורה]. ואחד נשברנו. כאן
שפצב ונשל. עוזר נפל עזור.
אבן אחד אוצר, אבל רוצה אני
להאמין שבאמת מתרבים, ... שם

עוד ביחידי סגולה
בגנזי הנפש, ביקרי ~~ה~~ ההויה
המתמידה מתנסה והולכת היא עד
מתכוונים לגבש השם — שהרי אנו
ושכחנו לנו ועשה עולה" — מלבד
אלה שהצליחו לצאת ממדינות הים.
אולם בגלוי כמעט נצחה הסיטרא
אחרא; נצחון גמור ומוחלט, נצחון
עולמי. [לכבוד אבא את
צלצול הדברים בשמחון עז
ט"ו ~~בשבט~~ בש"ט בערב
קול הרוקדים, קול ההוללות והסכלות
מסביב לעגל — כי
יחרב" ,,מה
— יבוא הפסח ויפיג את הלעג,
ויתגלה לנו ביטוי] — ונזכה
בשבוע הפנימיות ונגלות גברת
שמחה ובטחון בתוך משפחה —

הים לא נראה שמימה יפה כל
לה הגבעה לרדת ירושלים ואהבתו
אותה, אפלה נס בידך ה׳
ובידך אדם גל אפלה — מות
נדושים הלא יפה מהתחננות.
ומגע חרב נחרבת בית הכנסת
הישן, הלא טוב מגורלו בשהיו
עומד גל של אבנים, כאלמים רקים
ושוממים, — מאשר שיבואו
הצעירים בני פרידה ואמן
ויתגוללו בקדשיו ויהפכו אותו
לבית מטבחין או למוזיאון וכו׳.
~~הלא~~ האבני כתליו נקטו
לתוכן תפלות אבותינו ומנהותיהם
בעקבת הגאולה. תפלינה רבן
נספר אותן באשר רבן.
אבני המולדת, נשקט אותן נתונו את

בלבנו ונמסור ~~זכרון~~ זכרון לבנינו
ובני בנינו בזמן הגאולה. תשמשנה
זכר לגלות. תשמשנה הלבנים
~~לב~~ לב
הקדושות — שהן נתלוו
שעכו שהן להתגאל בידי בוניהם
בניהם, והמה בידי גוי ונכרו
שיח על התולדה, — ישמשו זכרון
הקדוש להמתין ולרכב לגבולת,
להזכיר ולהורות דרך לזרעו
של אברהם אבינו.
נמצא שבוע שלם רשמתי, ודווקא
מגוונות כבירים נתהוו.
ביום ה' שעבר כ"ט בחודש
נשלחו ספרים — דווקא אנגלים
בכריכות יפות — למנות הספרים
למכירה כרגילים. — יתר הספרים
משותפים למשפחה. כמו ספרית
היינו — הלועזית — אינה קיימת

י"ג ב תש"ג

~~[illegible]~~ בהלה נתפרק המוצבה.

המפקד במנוסה להציל, מ"מ ~~[illegible]~~ [illegible]
כנראה ההסכמה [illegible], ומ"מ ומתנים את רבים
משהותכם נ"ר. — דהלה בעזר הפיקוד
היינו. ודכוותיה [illegible] [illegible]
מטעם הרשות. — אין לא נכון, [illegible]
כאילו כמושלים. מוטב כבר, והם
הדבר ברור, ~~[illegible]~~ רק לא [illegible]
מיינים, רק לא ~~[illegible]~~ כמיה
[illegible], לא תועיל למלחמה. —
לאחר ולהתכונן כאשר שלטו. [illegible]
מתוך ~~[illegible]~~ המחלקות ונתמשכו מ"י
הרשות – נלכדו [illegible], אלו כמעט [illegible]
הנדחים ~~[illegible]~~ הבודדים מקומות
שונות. – מספר המשטרה ירד
למשרד מתוך מחלקה.
[illegible] [illegible]. ב[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] נשפך [illegible]

אנשים רבו עוד התשובה. הוליכו לשנים
ובעלי-מומים. - אומרים שהובילו אותם
לאשון עוד. הובילו דוד וילדים ואחיות
רחמניות לשמש. - שמועות הולכות
שונות: א) ת״ת הר״ב המפקד למסור
פרט יהודי של ונשים אוכלים ומנוסים
מועלים בשביל להבריח ולהזמין את
מתנה הטבעים. ב) י״ו, שבהפל ~~שבפר דמות~~
אמן ביטו מאן אותו מתנה מבדים,
ואוחזכו לפאן את בעלי-מום, ואם
יזכשרו לייצר עבודה שפחה, למשל
סומים שהודיעם לשאור ערלים מסיבי
עד. ימים יבואו יבררו. - המוצאים
נוססו של המגרש הי׳ פה. - להן
שמועות: - אין זה לו הפריצה
הוראתו ולא וגם בימים שלאחרון
- עד כמה שהם הכריעו הגשמים

ושאר מיני משחקי הספורט. ודמיון
אנשים בגולה להסתפק ולשמוע לצד רוח.
כוח חיוני עצום שכון בעבודת הפלוגה.

בינתיים נפגש הר"ן עם מנהל המשטרה
החדש. מתן הספרים נסתדר. הלם
גלה לו טפח וכסה טפחיים כמו
שנהוג. רק שירחמו מן השמים, ונשלם
בתחרה ק"ל. — אגודת הספרים קבלה
שוב תמורה מועטה [crossed out]. בהשתדלות
של מנהל מחלקת התרבות החדש.
פורש קונצרט ורוצה לקבל את
חשבון ההנהלה את האגודה.
— אסור על התלמיד. חובה להודיע
ממקום החנות את הספרים ולמסור
למשטרה. גם אולם הקריאה והספריה
הוסגרו כלם. חוץ המון יוסר לגמרן.
אותו נפתח מועדון בשביל ילדים מגולגלים
חברה צבא לפעול ה"י המתלמדים שם [illegible]

סגן המפקד בהספקו את הילדים המובים
וסדר "משמר ילדים" להשגיח על התקין
"בבתים ובחצרות". ובראשותם של המוסד
נמסר הדבר למעלה המתר בנו. — יש מעט
השטן יסבול ע"י זה. הלואי שיתבטלו
חוקי שחורות. — ואבל הפתיחה הייתה
לא נעים. — גם הילדים מתחממים.
נעים היה לראות ושמור את
שתי המשפחות בדבקת אחת.
ויתן ונשאר רק. ולפני שנפרדה משפחה
משלת שוב, הערבים ומנגן מתאחדים.
הלחם הימני מחזיק אותנו יחד,
כאני איש לעברו, נפרד ונפנה
לדבר שאחדנו.
ותמה במצב המספק ובכלל
בשבוע לא עלתה בויתר. ממש
היה מספר הנותנים. מצב הרוח
שוב הנה חגיגי בויתר. אמן

בעדות סימן שלא תמיד הנ"ל.
והפגזים משלנו כנראה יהיו
שבועיים רבון. גם זה מאין.
ולא השמיעו דברי הבטחה וכדומה.
אלא ~~אא~~ שצריך לסבול. סבלנות, סבלנות.
ושוב לספר גבר. —
היום ל' נזכר שלטון הצבא לדרוש
את הבריטים בגולה. — ותתחיל
עוד מעט ונפסק השתיקה המעיקה
שבאו"ה. — הקשיש אינו חדה ושמר
הכן לתפוס. ושמרו לעורנו!
בעולה שעבר נשמרה שוב שריקת
הצפירה להזהיר סכנה מהרומיות
השמים ונשאר קול צמרת צפרי הפלדה.
לא שמעתי ולא ירדתי ממטתי. אני
ואני עדיין לא שמעתי

CHAIM
c/o Dr. NUT
Cernăuți — România, strada Cost

193...רנאָוויץ,

VALSTYBINIS VILNIAUS
GAONO ŽYDŲ MUZIEJUS
IVŽM 4523